

VIOLENZA

Τούτη τη μάχη πως να την κερδίσεις τώρα που ο βιασμός δικαιολογείται με το “πήγαινε γυρεύοντας”

Αναρωτήθηκε ποτέ κανένας άντρας πόσο φριχτή θα ήταν η ζωή του σε μια κοινωνία με αντιστραμμένους ρόλους; Μια κοινωνία όπου η γυναίκα θα ήταν η εξουσία, η δυνατή, η λογική και αυτός ο ανίσχυρος, ο εξουσιαζόμενος, ο “γελοία” συναισθηματικός. Μια κοινωνία όπου αυτός θα υποβιβάζοταν σε σεξουαλικό αντικείμενο, όπου θα διέτρεχε τον αιώνιο κίνδυνο να βιαστεί κάθε φορά που θα γυρνούσε το βράδυ στο σπίτι μόνος. Αν αυτός θα ήταν υποχρεωμένος μετά από ένα βιασμό να νοιώθει φόβους, ντροπή και ενοχές, έχοντας κι από πάνω μια κοινωνία να τον κατακρίνει, γιατί αυτός χάχα “πήγαινε γυρεύοντας” με τη προκλητική του εμφάνιση και συμπεριφορά.

Βέβαια η κοινωνία δεν είναι έτσι. Η βία και η καταπίεση για τις γυναίκες είναι μια καθημερινότητα. Βιασμοί γίνονται κάθε μέρα, κάθε στιγμή, σε κάθε γωνία τής γης. Κάπου-κάπου μερικοί -οι πιο συναρπαστικοί- θα περάσουν ίσως σαν ειδήσεις για να γεμίσουν τις σελίδες κάποιας εφημερίδας. Πέρα όμως από τις εξωφρενικές αναλύσεις των εφημερίδων, που παρουσιάζουν την εγκληματική αυτή πράξη σαν θρύλλερ, ο βιασμός αποτελεί ένα θέμα ταμπού. Είναι ένα καθημερινό έγκλημα που θεληματικά αποσιωπείται, τόσο από τούς άντρες, που διατηρούν έτσι τη κυριαρχία τους, όσο κι από τις γυναίκες, που ενώ νοιώθουν την αγανάκτηση και το δίκαιο να τις πνίγει, φοβούνται να εκφράσουν τη διαμαρτυρία τους και να παλέψουν ενάντια στο έγκλημα αυτό.

ΒΙΑΣΜΟΣ: ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

“Βιασμός είναι η βίαιη σεξουαλική πράξη που υφίσταται ένα άτομο χωρίς τη συγκατάθεση του, ή η βίαιη σεξουαλική επίθεση ενός άντρα (ή περισσότερων αντρών) σε μια γυναίκα, ένα παιδί, ή πιο σπάνια σε ένα νεαρό αγόρι.”*

*Από το βιβλίο “Εμείς και το σώμα μας” σελ.78

Αν και βιασμοί γίνονται καθημερινά, ποτέ κανένας ανθρωπιστής, ιδεαλιστής, πολίτικος, ή φιλόσοφος δεν ασχολήθηκε σοβαρά με το θέμα αυτό. Αντίθετα η λογοτεχνία, τα φιλμ και οι καθημερινές κουβέντες, αφήνουν να εννοηθεί ότι ο βιασμός είναι η κρυφή επιθυμία κάθε γυναίκας, διαστρεβλώνοντας τη πραγματικότητα. Αν σ' αυτά προστεθούν και οι διάφορες ψυχολογικές μελέτες, που λένε ότι φαντασιώσεις βιασμού έχουν τόσο οι γυναίκες όσο και οι άντρες, και άρα οι γυναίκες επιζητούν το βιασμό τους, επισφραγίζεται και επιστημονικά η όλη εικόνα ότι ο βιασμός είναι κάτι φυσιολογικό.

Είναι όμως αρκετή μια φαντασίωση για να καταλήξει κάποιος στο συμπέρασμα ότι η γυναίκα θέλει να βιαστεί; Δεν έχουμε φτάσει βέβαια σ'ένα τόσο εξωφρενικό σημείο μαζοχισμού. Η “επιθυμία” τής γυναίκας να βιαστεί έρχεται σε αντίφαση με τη γυναικεία “φύση”, που πρώτη η κοινωνία αποδέχεται: Από τη μια μάς παρουσιάζει ευαίσθητες, συναισθηματικές και τρυφερές και από την άλλη μαζοχιστικά όντα που θέλουν να βιαστούν και να κακοποιηθούν.

Πολλές φορές ο βιασμός παρουσιάζεται σαν το “αναπόφευκτο” αποτέλεσμα τής έλλειψης σεξουαλικών σχέσεων. Είναι όμως, τις πιο πολλές φορές, κυρίως, η ανάγκη τού άντρα να επιβληθεί και να επιβεβαιωθεί σεξουαλικά.

Οι ψυχολόγοι, λοιπόν, και οι κάθε λογής “σοφοί” αυτής της κοινωνίας, καλά θα έκαναν ν' ασχοληθούν με την αντρική επιθυμία για επιβολή και βία, πάρα να πλασάρουν εξωφρενικές θεωρίες περί

γυναικείου μαζοχισμού. Το να επεμβαίνει ο άντρας βίαια στο σώμα της γυναίκας, παρ' όλες τις διαμαρτυρίες της και τη φυσική της αντίσταση, δεν είναι τίποτ' άλλο παρά ή επιβολή του αρσενικού πάνω στο θηλυκό, μια αναμέτρηση μυϊκής δύναμης που οδηγεί το αρσενικό στη "θριαμβευτική" απόδειξη του αντρισμού του.

Η συχνή αντρική δικαιολογία που ακούμε για το βιασμό, είναι ότι η γυναίκα "πήγαινε γυρεύοντας" με το προκλητικό της ντύσιμο και τη συμπεριφορά της. Βλέπετε, στη σημερινή κοινωνία η γυναίκα πάντα είναι ο φταίχτης. Οι άντρες είναι οι αλάνθαστοι, που άπλα "ανταποκρίνονται" στη γυναικεία πρόκληση... Η αλήθεια όμως είναι, ότι η επιθυμία για βιασμό δεν οφείλεται στη προκλητικότητα της γυναίκας. Αυτό που ωθεί τον άντρα να βιάσει δεν είναι ούτε το όμορφο πρόσωπο ούτε το καλοφτιαγμένο κορμί με τις αρμονικές κινήσεις. Ο άντρας που βιάζει ελκύεται από το ότι η γυναίκα είναι μόνη και ανίσχυρη και έτσι [ο άντρας είναι] σίγουρος για το θρίαμβο του. Ανυπεράσπιστες και απομονωμένες γυναίκες κάθε ηλικίας, γριές και νεαρά κορίτσια, πέφτουν συνήθως θύματα βιασμού.

Ακούμε συχνά σε παρέες άντρων να μάς λένε πώς "θέλουμε" να κάνουμε έρωτα:

Όλες οι γυναίκες αγαπούν να κάνουν έρωτα βίαια"

"Καμιά γυναίκα δεν μπορεί να βιαστεί αν δεν το θέλει"

"Οι γυναίκες όταν λένε όχι, εννοούν ναι".

Φράσεις "ανώδυνες", καθημερινές, που κι εμείς με τη σειρά μας αφήνουμε να περάσουν αδιαμαρτύρητα. Λόγια άντρων, που όπως φαίνεται, ξέρουν καλύτερα από μάς τι θέλουμε, χωρίς φυσικά να έχουν κάνει το κόπο να μας ρωτήσουν.

Αν μια γυναίκα δεν θέλει να έχει σεξουαλική επαφή με κάποιο άντρα, κι αυτός συνεχίζει χωρίς τη θέληση της, τότε πρόκειται περί βιασμού. Μ'αυτή την έννοια βιαστής δεν είναι μόνο ο σεξουαλικά διεστραμμένος που γυρεύει ξεμοναχιασμένες γυναίκες στο δρόμο, άλλα οποιοσδήποτε. Βιαστής μπορεί να είναι ο πατέρας μας, ο αδελφός μας, ο άντρας μας, ο φίλος μας.

Βιαστές από τούς οποίους κανένας νόμος δεν μπορεί να μάς "προστατέψει", μια και βιασμός ανάμεσα στα ζευγάρια "δεν υφίσταται". Βιασμοί που γίνονται από τους άντρες "προστάτες" μας λόγω της εξάρτησης της γυναίκας από τον άντρα. Μιας εξάρτησης συναισθηματικής, οικονομικής, που καθλώνει τη γυναίκα και εξουδετερώνει την αντίσταση της. Βιασμοί, που γίνονται με βάση την ανασφάλεια που μας δημιουργούν τα γυναικεία πρότυπα και που μάς αναγκάζουν να κάνουμε έρωτα χωρίς πραγματικά να το θέλουμε. Ο φόβος μη μας κατατάξουν στη κατηγορία των ψυχρών γυναικών ή των σεμνότυφων, παρθένων, τα υπονοούμενα ότι δεν είμαστε γυναίκες αφού δεν θέλουμε να μάς πηδήξουν, οι σαρκασμοί ότι είμαστε ανώμαλες και κομπλεξικές αφού δε συμπεριφερόμαστε σαν χαδιάρικες γατούλες, μας αναγκάζουν να υποκύψουμε στις ορέξεις τους. Περιπτώσεις από τις οποίες ευχαρίστως θα ξεφευγαμε διακριτικά, αν μπορούσαμε. Περιπτώσεις όμως που δε τολμούμε να πούμε ξεκάθαρα όχι, μήπως και δεν φανούμε αρκετά "απελευθερωμένες".

Μα όπως και νά'ναι ο βιασμός μας, με απειλή όπλου ή όχι, με χτυπήματα ή με συναισθηματικούς εκβιασμούς, σε απόμερα δρομάκια ή κάτω από ρομαντικά σεντόνια, η πράξη αυτή αποτελεί πάντα μια πράξη αδιαφορίας για τα αισθήματα της γυναίκας.

"Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ"

Χάρη στα διάφορα γυναικεία κινήματα ένας συνέχεια αυξανόμενος αριθμός βιασμών καταγγέλλεται τώρα στα δικαστήρια. Θετικό από την άποψη ότι η γυναίκα τολμά να γνωστοποιεί την αγανάκτηση

της σε μια απελπισμένη προσπάθεια να βρει δικαίωση. Μπορεί όμως να δικαιωθεί από το νομικό καθεστώς τού κράτους και τα όργανα τάξης όπου υπερασπίζεται η αντρική Εξουσία, τη στιγμή μάλιστα που κατηγορείται η αντρική βία; Βέβαια, γρήγορα ανακαλύπτει ότι ο νόμος και οι εκπρόσωποι του την καταλαβαίνουν τόσο, όσο και ο άντρας που τη βίασε.

Μια γυναίκα, θύμα βιασμού, που καταφεύγει στη δικαιοσύνη, θάρθει πρώτα αντιμέτωπη με τους αστυνομικούς -όργανα κρατικής βίας- οι οποίοι είναι τόσο αναίσθητοι και απάνθρωποι, που είναι πραγματικά απίθανο να μπορούν να φτάσουν σ'ένα κάποιο σημείο ευαισθητοποίησης. Αντίθετα το πιο πιθανό είναι πως κι αυτοί με τη σειρά τους θα κάνουν αισχρές προτάσεις.

Σε μια δεύτερη φάση, η γυναίκα θα υποστεί μια ιατρική εξέταση στην οποία θα διερευνηθεί πρώτα αν το θύμα ήταν παρθένα και μετά αν έχει υποστεί κακώσεις. Αν το θύμα είχε το "θράσος" να έχει σεξουαλική ζωή πριν το βιασμό, τότε είναι πολύ αμφίβολο αν θα κερδίσει τη μάχη. Η κοινωνία έρχεται έτσι να απαιτήσει τη γυναικεία αγνότητα. Σε περίπτωση που το θύμα ήταν παρθένα, αυτό θα θεωρηθεί σαν θετικό στοιχείο για τη γυναίκα. Είναι σίγουρο βέβαια, ότι σε μια παρθένα -θύμα βιασμού- οι ψυχολογικές επιπτώσεις είναι πιο σοβαρές, γιατί η σεξουαλική της ζωή αρχίζει με τη φρικτή εμπειρία ενός βιασμού.

Αυτό φυσικά δεν σημαίνει ότι στη μη παρθένα δεν δημιουργούνται τραύματα. Ο βιασμός είναι πάντα βιασμός, είτε το θύμα είναι παρθένα είτε δεν είναι. Όσον αφορά τις κακώσεις, η προσπάθεια της γυναίκας γίνεται ακόμα πιο δύσκολη σε περίπτωση που το θύμα δεν έχει εμφανή σημεία κακοποίησης, γιατί "δεν υπάρχουν τεκμήρια". Ας μην ξεχνάμε όμως, ότι σε πολλές περιπτώσεις ο βιασμός γίνεται κάτω από την απειλή όπλου, που δεν αφήνει σωματικά σημάδια και όπου η γυναίκα δεν μπορεί να αντιδράσει.

Η δίκη αποτελεί το αποκορύφωμα όλης αυτής της εξευτελιστικής διαδικασίας. Η γυναίκα σύντομα θα διαπιστώσει ότι ο βιασμός είναι εύκολο να γίνει άλλα δύσκολο ν' αποδειχτεί.

Ανάμεσα στις υποθέσεις που αποσχολούν το δικαστήριο, το έγκλημα τού βιασμού είναι μοναδικό στο είδος του, παρουσιάζοντας την έξης ιδιαιτερότητα: σε μια δίκη βιασμού η απόδειξη του βαραινεί δίπλα τη γυναίκα. Η γυναίκα όχι μόνο πρέπει ν' αποδείξει την ένοχη τού βιαστή της, αλλά και τη δίκη της αθωότητα. Στις άλλες δικαστικές υποθέσεις ο κατηγορούμενος είναι αθώος μέχρι αποδείξεως τού εναντίον, πράγμα που ισχύει και στο βιασμό. Αλλά αντίθετα προς τις άλλες δίκες, εδώ, το θύμα δεν θεωρείται εκ δεδομένου αθώα, αλλά υποχρεούται να τ' αποδείξει. Ο βιασμός είναι ίσως το μόνο έγκλημα που ο φταίχτης βγαίνει αθώος και το θύμα ένοχος, όπου τόσο η κατηγορούσα αρχή όσο και η υπεράσπιση προσπαθούν ν' αποδείξουν την αθωότητα τού κατηγορουμένου.

Στη διάρκεια της δίκης, η προσωπικότητα τής γυναίκας θα παίξει καθοριστικό ρόλο για τη θώωση της ή όχι. Αντίθετα προς τις άλλες υποθέσεις, όπου εξετάζονται οι προσωπικότητες και των δυο, στη περίπτωση αυτή εξετάζεται μόνο τής γυναίκας. Η γυναίκα πρέπει αποδείξει ότι η ζωή της είναι μέσα στα πλαίσια της "κοινωνικής ηθικής", ότι εκπληρώνει τα "καθήκοντα" της σαν "κάλος πολίτης" και ότι δεν προκάλεσε με κανένα τρόπο το βιαστή της.

Όπως βλέπουμε, μια γυναίκα που επιθυμεί να καταγγείλει το βιασμό της, θα βρει ελάχιστη ή καμία υποστήριξη από την αστυνομία ή το δικαστήριο. Δημιουργείται λοιπόν το ερώτημα γιατί να καταγγέλλουμε τούς βιασμούς. Καιρός όμως να πάψει ο βιασμός να θεωρείται θέμα ασήμαντο και να πέρνα απαρατήρητο. Καιρός να πάψει η γυναίκα να σιωπά μπροστά σ' ένα τέτοιο έγκλημα. Ίσως έτσι οι νομοί γίνουν λιγότερο άδικοι, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα λυθεί το πρόβλημα τού βιασμού.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ...

Ζούμε σε μια κοινωνία ιεραρχικά δομημένη, βασισμένη πάνω σε ανταγωνισμούς και συμφέροντα. Μια κοινωνία που μας επιβάλλει να μπαίνουμε στους καθορισμένους ρόλους εξουσιαστή και εξουσιαζόμενου. Φυσικά από αυτό το γενικό κοινωνικό πλαίσιο δεν ξεφεύγουν και οι σχέσεις άντρα-γυναίκας (εξουσιαστή-εξουσιαζόμενου), καθορισμένοι από τότε που διαχωριστήκαν οι ρόλοι. Ο άντρας καθορίστηκε να είναι ο δυνατός, ο σκληρός, ο ενεργητικός, αυτός που θα παίρνει όλες τις πρωτοβουλίες. Η γυναίκα πρέπει να είναι η παθητική, η άβουλη, η χωρίς προσωπικότητα και ανεξαρτησία, το πρόθυμο αντικείμενο ηδονής και φροντίδας για τους άλλους. Μέσα στη σεξουαλική τους ζωή, πολύ περισσότερο, πρέπει ν' ανταποκρίνονται σ' αυτές τις κοινωνικές νόρμες. Όσο η σεξουαλική ζωή θα βασίζεται πάνω σε μια σχέση ισχυρού και αδύνατου, θ'αποτελεί πάντα ένα φαινόμενο εξουσίας και ο βιασμός θα έρχεται σαν αποτέλεσμα και πρακτική απόδειξη της εξουσίας αυτής. Εξάλειψη του δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν αλλάξουν οι δομές της σημερινής εξουσιαστικής κοινωνίας.

Μέχρι τότε όμως εμείς θα ζούμε με την καθημερινή απειλή τού βιασμού. Καλύτερα λοιπόν να προετοιμάσουμε ψυχολογικά και σωματικά τον εαυτό μας στην ιδέα του πιθανού βιασμού μας, πάρα να βρεθούμε ξαφνικά ανυπεράσπιστες στο έλεος του βιαστή. Μερικές τεχνικές αυτοάμυνας είναι χρήσιμες και επιπλέον μας δίνουν σιγουριά κι αυτοπεποίθηση. Σε περίπτωση βιασμού δεν πρέπει να διστάζουμε ν' αμυνόμαστε μ' όλα τα μέσα που διαθέτουμε: τσάντες, βιβλία ή οτιδήποτε άλλο βαρύ αντικείμενο έχουμε. Μερικές γυναίκες νοιώθουν πιο σίγουρες έχοντας πάντα στη τσάντα τους ένα σπραίτ. Συνήθως οι περισσότερες γυναίκες, έχοντας μεγαλώσει σ'ένα προστατευτικό περιβάλλον όπου τα "καθωσπρέπει" κορίτσια δεν παλεύουν, ούτε αντιδρούν, διστάζουν να χρησιμοποιήσουν βία. Ας μη ξεχνάμε όμως ότι εδώ πρόκειται για τη ψυχική και σωματική μας ακεραιότητα. Δεν θέλουμε τη βία. Δεν πιστεύουμε ότι η αυτοάμυνα είναι η λύση στο πρόβλημα του βιασμού, ούτε προσπαθούμε να δώσουμε συνταγές για την αποφυγή του. Στόχος μας είναι η εξάλειψη του βιασμού και όχι απλά ν' αντιμετωπίζεται και ν' αποφεύγεται σ'ένα επίπεδο προσωπικό. Τα μπαλώματα όπως το να κλειδωνόμαστε νωρίς στο σπίτι, ν'αποφεύγουμε τούς έρημους δρόμους, ή να κυκλοφορούμε πάντα με τούς άντρες-προστάτες μας, όχι μόνο δεν προσφέρουν ουσιαστική λύση, άλλα αντίθετα διαιωνίζουν την αντρική κυριαρχία.

Ο βιασμός αποτελεί μια πολύ πετυχημένη αντρική μέθοδο, το πιο ακαταμάχητο όπλο που έχει ο άντρας, για να κρατήσει τη γυναίκα σε μια κατάσταση φόβου και υποταγής και ν'αποκλείσει έτσι κάθε αντίδραση της. Ο βιασμός δεν θα σταματήσει με το να κλείνεται η γυναίκα στο σπίτι. Μονό μέσα από τη δίκη της πάλι εναντία σε κάθε καθορισμό μπορεί ν' αντισταθεί στο βιασμό. Πρέπει να πάψει να πιστεύει ότι είναι μια άβουλη και υποταγμένη ύπαρξη. Ν' αρνηθεί το παθητικό ρόλο που της έχει επιβληθεί. Να σταματήσει να υποκύπτει.

Θέλουμε να κυκλοφορούμε άφοβα, όπου και όποτε θέλουμε. Θέλουμε να υπάρχουμε για μας. Θέλουμε το κορμί μας να μας ανήκει. Θέλουμε να υπάρχουμε σαν αυτόνομοι και ανεξάρτητοι άνθρωποι. Ο βιασμός θα σταματήσει όταν πάψουν να υπάρχουν ισχυροί και αδύνατοι.

Γεωργία & Άννα Χριστοδουλίδου

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Μαύρες Πινελιές \(Τεύχος 1\), Δεκαετία 1980-1989, 1982, Λυών, Βιασμός](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:mavrespinellies:no_1:violenza&rev=1631365155

Last update: 2025/04/20 19:47

